

MAGYARORSZÁG: 1100 év története dióhéjban.

895/896. HONFOGLALÁS. A magyarok Árpád fejedelem vezetése alatt a Kárpát-Medencében. [1920-ig a Kárpátok Magyarország határa.] **1000. KIRÁLYSÁG.** Árpádházi I. (Szent) István alapító király. Korona a pápától. A történelmen át *több-népű (jórészt több-vallású) és több-kultúrájú ország.* – **1102. Unió Horvátországgal** (1918-ig; autonóm, saját országgyűlés). – **13. szd.** szász bevándorlás Észak-M.O.-ra és Erdélybe autonóm jogokkal.- **1222. ARANYBULLA,** magyar ‘*Magna Carta*’. Alkotmányos ‘alapjogok’ az azokat sértő uralkodó elleni felkelés jogával. Magyarország Európa egyik legrégebb *folyamatosan alkotmányos állama*, évszázadok óta az országgyűlés (1945-ig két ház) által alkotott, az uralkodó által aláírt és kihirdetett, a megyék és a városok által végrehajtott törvények uralma alatt. Alapgondolat: államfő és nép egy testet képez (ehhez tartozik a terület), melyet a jelenleg a parlament épületében kiállított **SZENT KORONA** jelképez. *Az uralkodó a középkor óta csak az országgyűléssel együtt uralkodhatott..*- **1241/42. Tatárjárás.** Mongol országpusztítás. Román/oláh bevándorlás kezdete (menekülők, munkakeresők) Erdélybe. Kún bevándorlás.- **14./15. szd:** Anjouk, Luxemburgi Zsigmond (király és német-római császár), Hunyadi Mátyás alatt viszonylag virágzó kor. Rutén bevándorlás.- **1514. HÁRMASKÖNYV/TRIPARTITUM:** összefoglaló törvénykönyv; érvényben a 19. századig. **1526.** Elvesztett **mohácsi csata** után az **ország 3 részre** szakad: **Királyi rész** (észak és nyugat, *Habsburg ház 1526-tól*), **Török hódoltság** (középső rész; elpusztul; ‘puszta’), **Erdély** (keleti rész, 1541-től fejedelemség; a *Magyar Korona része*; 17. szd.-ban nyugati, prot. országok szövetsége). – **16/17. szd.** az ország legnagyobb része *protestáns* (jórészt református, továbbá evangélikus és unitárius). **1568. Torda,** Erdély: *Európában először* törvényben a **VALLÁSSZABADSÁG.**- **1590. Károli BIBLIAFORDÍTÁS.** - **1699. Törökök kiűzése után** az ország közepe elpusztítva (puszta). Német, szerb, horvát, román bevándorlás. Habsburg elnyomás; ellenreformáció: gályarabok/Ruyter admirális(!); azóta a többség r. kath. M.O. később a vallásos kompromisszum országa. **1703-1711: II. Rákóczi Ferenc** erdélyi fejedelem függetlenségi harca. - **19. század kezdete:** alkotmányos, társadalmi és gazdasági reformok. – **1848. MÁRCIUSI TÖRVÉNYEK,** országgyűlésnek felelős minisztérium. **Szabadságharc,** melyet **1849**-ben Habsburg kérésre oroszok levernek. Ezután Habsburg elnyomás. **1867. Kiegyezés: OSZTRÁK-MAGYAR MONARCHIA.** Erőteljes fejlődés. Liberális törvények. Bevándorlás egész Európából, köztük zsidók a Monarchiából, különösen Galíciából (jogegyenlőség). Emigráció Nyugat-Európába, Amerikába, a Monarchia államaiba. **1914-1918. 1. világháború.** **1918.** Köztársaság. **1919.** Kommunizmus. **1920. Versailles/TRIANON.** Az ország 2/3 része Csehszlovákiának, Romániának, Jugoszláviának és Ausztriának. Óriási magyar kisebbségek. *A maradék 1/3 rész a jelenlegi M.O.,* királyság marad. Államfő a parlament által választott kormányzó. – **1938.** Osztrák ‘Anschluss’; utána német nyomás. **1938./1939./1940./1941.** Az elszakított területek egy része visszatér. **1941. 2. világháború.** **1944. március 19. NÉMET MEGSZÁLLÁS:** ‘Quisling’ (Sztójay)-kormány. **Vidéki zsidóság ‘munkaszolgálati’ elszállítása** (Eichmann; példa: Hollandia). *A budapesti zsidóság* (kb. 250.000, az ország zsidóságának 1/3-a) *a kormányzó* (Európában kivételes) *közbelpépésére kezdettől fogva kívül maradt a deportáláson.* Az auschwitzi tények kiderülése után a kormányzó **1944. június 26-án** letiltja a vonatokat. **1944. július 6.** *A kormányzó* (1. sz. páncélos hadosztállyal) a németek megkerülésével *megakadályozza* a budapesti zsidók elhurcolását.- **1944. október 15.** *Fegyverszünet* Moszkvában. *Németek: kormányzót elfogva Németországba szállítják, nyilaskeresztes uralom és budapesti zsidók deportálásának a kezdete* (részben végrehajtva). – **Bp.ostroma.** Polgárok elhurcolása. **1945. Szabad választások** kommunisták elsöpörve, de koalíció. **1946. KÖZTÁRSASÁG.** **1947. Párizsi béke = Trianon a magyar kisebbségek védelme nélkül.** **1949. Népköztársaság:** orosz-kommunista elnyomás. **1956. FORRADALOM/ SZABADSÁGHARC;** utána bosszúállás és további diktatúra. **1989. Magyarország kinyitja a Vasfüggönyt.** Köztársaság. - **2004. E.U.-** Tóth Miklós